

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

158. An, & qualiter præsentandus debeat esse clericus, & incedere in habitu clericali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

hic dicuntur de præsentatione, accipienda quoque sunt de collatione, ubi fundator absque eo quod beneficium subjecerit ulli jurispatronatus, constituit conferendum consanguineo suo.

5. Denique illud hic notandum: Semper proximior intelligitur ille, qui est habilis tempore præsentationis, etiamsi aliàs, ardentè numeratione graduum, sit remotior; & superueniens habilitas aliàs quoad gradus proximioris, quoties agitur de iis, quæ stare non possunt in suspenso, non tollit jus quæsitum remotiori. C. Luc. *ibid.* num. 6.

Questio 157. An ad beneficium, quod fundator reliquit pro suis consanguineis, præsentari possit illegitimus, aut illud conferri illegitimo; si is aliàs habilis sit, & ad obtinenda beneficia Ecclesiastica dispensatus?

Respondeo: legitimato non solum à Papa (cujus legitimitas præstat in rebus Ecclesiasticis, quidquid vera naturalis legitimitas præstaret, ut Castrop. *loc. cit.* num. 11.) sed & à principe seculari, conferri potest beneficium tale, si aliàs habilis sit, & dispensatus ad beneficia consequenda; esto enim, secularis princeps legitime possit solum ad temporalia; concedens tamen legitimitatem ad temporalia, hoc ipso illegitimum facit esse de familia, genere, & parentela fundatoris, adeoque habilem reddit, ut accedente dispensatione, beneficium tale relictum consanguineis consequi possit. Castrop. *ibid.* citans pro utroque Garc. p. 7. c. 15. num. 46. Nihilominus spectato jure communi inspicienda esse verba fundatoris, qui si usus fuerit verbis juris seu civilibus (qualia sunt dum usus fuit verbis vel nomine familia, cognationis, stirpis, consanguinitatis, utpote quæ verba à jure inventa sunt) locum non esse tali illegitimo, etsi aliàs dispensato; secus si fundator usus verbis naturalibus seu naturæ, & naturaliter cognationem significantibus, dicendo v. g. *providendum aliquem ex suis descendens*, docent Garc. *loc. cit.* num. 39. Perez de Lara l. 2. de capell. & annivers. c. 25. num. 25. uti regulariter, ut iidem auctores, præsumendum est, illum usus verbis naturaliter significantibus, utpote quæ in dispositione hominis attenduntur, quando aliud expresse non constat. Castrop. tamen ex Gonz. gl. 5. à num. 123. ait spectandum esse communem loquendi modum, & an materia subjecta petat excludi, vel potius admitti spurium; adeoque adhuc admittendum esse spurium & illegitimum aliàs habilem ad beneficium relictum pro iis, qui sunt de genere & cognatione fundatoris, eò quod licet hæc verba sint civilia; quia tamen ex communi modo loquendi, & materia subjecta non excluditur, debet admitti.

2. Porro existentibus legitimis, nunquam posse eligi seu provideri illegitimum, etiamsi propinquior, tradit Castrop. *loc. cit.* n. 13. citans Gutt. 99. præf. l. 2. q. 67. num. 4. Peregrin. de fideicom. tr. 22. num. 89. Man. Rodriq. to. 1. sum. c. 106. num. 4. contra Garc. p. 7. c. 15. num. 53. admittentem cum Gonz. gl. 5. num. 124. dum in gradu æquali stant legitimus & illegitimus, hunc admitti non posse, num. tamen 47. dicentem præferendum illegitimum, ubi fundator dixit, proximiori consanguineo conferendum beneficium. Rationem dat Castrop. quod legitimus remotior nobilior sit quolibet propinquiore illegitimo, & propinquitas proveniens ex legitimitate, quamvis remotà, vincat quamlibet

propinquitatem illegitimi. Vide de his plurà, ubi de jurep. gentilitio.

Questio 158. An, & qualiter presentatus debeat esse clericus, & incedere in habitu clericali?

Respondeo ad primum: certum est de jure, quod laicus non possit præsentari in beneficio Ecclesiastico C. Luc. de jurep. d. 46. num. 4. citans Vivian. l. 6. c. 3. num. 12. Sicut enim laicus non est capax collationis, ita nec præsentationis, licet velit se promovere; & sicut quis esse debet clericus tempore dictæ collationis, ita & tempore præsentationis. Lamb. l. 2. p. 1. q. 7. a. 2. num. 15. & a. 7. num. 7. & a. 29. apud Corrad. l. 1. c. 5. num. 111. Unde etiamsi quis habeat aetatem legitimam ad beneficium simplex obtinendum, ad illud tamen præsentari nequit, & est præsentatio invalida; si actu non sit clericus, licet in continenti mox à præsentatione fiat clericus. Corrad. *ibid.* num. 109. & seq. (tamen si idem Corrad. l. 4. c. 6. num. 31. dicat: non proius tamen excludi laicum, qui præsentari possit, cum expressa tamen conditione, quod teneatur quamprimum assumere clericatum; eò quod licet laicus sit beneficiorum incapax, idipsum tamen limitatum fuerit per Rotam in Vna Imol. jurispr. 19. Nov. 1584. coram Orano, in qua dictum, id non procedere, ubi præsentatus laicus de proximo tamen clericandus; quia hoc casu præsentatus non est penitus indignus, cum ante institutionem fiat clericus) Garc. p. 7. c. 1. num. 25. citans Lamb. *cit.* q. 7. a. 2. & a. 7. c. 29. Hojedam de incom. p. 1. r. fin. nu. 72. Gutt. conf. 2. nu. 21. & c. qui cum Garc. num. 31. id intelligunt, nimirum præsentationem esse nullam & factam de indigno & incapaci, dum non habens primam tonsuram præsentaretur absolute; eò quod clericatio subsequens, etiam de proximo, non possit retrahi ad tempus præsentationis, in quo requiritur capacitas & habilitas præsentati; cum ex præsentatione jus ei quaratur ad beneficium. Tenent proinde hi AA. allatam paulò antè à Corrad. & aliis ex Rota limitationem tunc solum procedere, quando proximè clericandus expressè vel tacitè præsentaretur in tempus, quo esset clericus, & sic in tempus habile, quo casu præsentato facto clerico intra tempus datum ad præsentandum, præsentatio valeret ex tunc Garc. num. 28. ex Lamb. l. 2. p. 2. q. 3. a. 9. Sic autem dicendum tacitè præsentari in dictum tempus illum, quem patronus præsentaret, non absolute, sed dicendo: *presento talem de proximo clericandum: vel presento talem, & peto ei dari primam tonsuram*; ait Garc. num. 29. & juxta hæc accipiendam illam S. Congregationis concilii declarationem ad c. 10. sess. 7. quæ dicit: Vicarius capituli sede vacante intra annum concedere potest dimissorias ad primam tonsuram ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum juris patronatus ipsorum.

2. Porro responsionem nostram procedere quoque de clerico conjugato, & eum incapacem esse, ut præsentetur ad beneficium Ecclesiasticum, utpote qui reputatur laicus in omnibus, præterquam in privilegio canonis & fori in criminalibus juxta c. unicum. de clericis conjugatis. in 6. tradit Corrad. *cit.* l. 1. c. 5. num. 113.

3. De cetero valet præsentatio facta per literas vel instrumentum de eo, qui tempore factæ hujus scripturæ seu nominationis non erat clericus; modo, dum hæc scriptura actu exhibetur superiori, sit

clericus, quia non ista nominatio vel scripturæ con-
fectio, sed illius coram habente instituere exhibi-
tio est verè præsentatio. *Garc. num. 32.* ubi ostendit
de tali præsentatione seu potius nominatione loqui
citatum paulò antè decisionem Rota.

4. Respondeo ad secundum: clericus non in-
cedens in habitu & tonsura clericali non est inha-
bilis ad obtinendam præsentationem; cum id nulli-
bi in jure cautum sit. Sed neque Trid. aliquid cir-
ca hoc innovavit. Dispositio vero Sixti V. loquitur,
non de præsentatione, sed institutione. *Corrad. l. 4. c. 6. num. 32.*

*Questio 159. An, & quando præsentatus
habere debeat aetatem requisitam à Trid. ad
consecutionem beneficii, ad quod præsentatur?*

Respondeo: debere adesse illam aetatem non
solum tempore collationis, institutionis, sed
etiam electionis, præsentationis, impetratio-
nis, quibus jus ad beneficium acquiritur; quia verè
sic electus & præsentatus beneficium obtinet, &
concilium consecutionem verbis generalibus pro-
hibet ante aetatem ab ipso statutam. *Castrop. tr. 13.
de benef. d. 4. p. 3. num. 20.* citans *Nav. conf. 2. num.
1. de atate & qualitate.* *Barb. de pot. Ep. p. 3. alleg. 60.
num. 78.* *Valq. de benef. c. 3. §. 2. du. 3. num. 23.* ubi
etiam addit, idem esse de tempore oppositionis,
seu quo quis legitime se opponere potest, citatque
pro hoc *Gutt. conf. 44. num. 7.* *Zevall. q. 693. n. 7.*
Perez de Lara. Proinde præsentatio non secus ac
collatio beneficii facta de eo, qui legitimam aeta-
tem non habet, est irrita, utpote de persona inha-
bili, & contra formam à Concilio statutam. *Castrop. ibid. num. 21.* citans *Paris. de resign. l. 4. q. 9.
num. 20.* *Ugol. de off. Episc. c. 50. §. 8. num. 3.* *Azor.
p. 2. l. 6. c. 5. q. 12.* *Garc. & c.* Unde & illud sequi
videtur, habere locum etiam in præsentatione,
quod *Corrad. l. 3. c. 7. num. 5.* & alii passim tradunt
de imperatione seu provisione beneficii; nimi-
rum, quòd si quis tempore suæ impetrationis, seu
provisionis, licet minor aetate requisitâ reperitur
dispensativè promotus ad sacros Ordines, etiam
presbyteratus, quos tale beneficium, quod im-
petrat, requirit, adhuc impetratio & provisio
sit nulla.

*Questio 160. magis adhuc in specie: An,
& quando minores 14. annis (quæ est aetas
jure novo Tridentini requisita ad beneficia
simplicia, & de cetero etiam locum habet, et-
iamsi ea sint juris patronatus, etiam laicalis.
Luc. de jurep. d. 20. n. 3. Barb. juris Eccl.
l. 3. c. 12. n. 157.) possint præsentari?*

Respondeo primò: posse præsentari, quin &
institui in beneficio minorem 14. annis, quin
& puerum & infantem, ubi fundator in limine
foundationis sic constituisset; cum enim lex vetans
pueris conferri beneficia ecclesiastica sit variabilis,
veluti à mero jure positivo dependens, juxta *c. 2.
& 3. de atate & qualitat.* esset hæc constitutio funda-
toris valida, nec ei derogatur per Trid. ut declara-
vit S. Congregatio Concilii. *Barb. loc. cit. num. 158.*
Garc. p. 7. c. 4. n. 9. *Corrad. l. 4. c. 6. num. 23.* citans
Barb. de potest. Episc. alleg. 60. n. 73. & plures Rotæ
decisiones. *Lott. l. 1. q. 32. num. 34.* qui etiam ait,
id procedere, etiamsi fundator aliàs voluisset bene-
ficium esse sacerdotale, prout *Rot. decis. 14. de
testam. in antiquis.*

2. Respondeo secundò: quòd si tamen fundator
mandavit præsentari Clericum in minoribus con-
stitutum, vel Clericum primæ tonsuræ; tunc, si fun-
datio beneficii facta esset ante Trid. (quando se-
cundùm juris communis dispositionem Clericus
primæ tonsuræ in septimo anno ætatis capax erat
beneficii simplicis) non intraret dispositio Tri-
dentini; cum, ut dictum, talibus fundatorum di-
spositionibus non derogarit; adeoque adhuc mo-
dò post Trid. præsentari posset minor 14. annis,
sicut is ante illud, ex mente fundatoris, utpote
conformantis se dictæ juris communis dispositioni
seu permissioni præsentare poterat. *Barb. loc. cit.
num. 160.* *Corrad. loc. cit. num. 24. & 25.* Si verò
fundatio facta post dictum Concilium, & fundator
non expressè in ea cavuit, quòd minor 14. annis
præsentari possit, sed tantum dixit: *præsentetur
Clericus primæ tonsuræ;* jam talis minor præsentari
nequeat; subintelligeretur enim in illa fundatoris
constitutione; modò dictus Clericus habeat 14.
annos requisitos à Trid. cujus dispositio tunc vige-
bat, & cum qua censetur fundator se voluisse con-
formare; cum verba debeant intelligi in terminis
habilibus, & secundùm dispositionem legalem, li-
miteturque voluntas testatoris per juris commu-
nis dispositionem, seu sit regulare, dispositionem
hominis regulari in dubio cum dispositione legis,
cui censetur se voluisse conformare. *Corrad. ibid.
citans Casar. de Grassis de jurep. decis. 1. n. 6.* *Card.
Luc. de jurep. d. 45. num. 10. & d. 70. num. 13.* Num
autem sufficiat præsentandum attigisse, an verò re-
quiratur complevisse annum 14. colligendum ex
iis, quæ dicta sunt aliàs, ubi de aetate requisita ad
singula beneficia. Vide *Garc. p. 7. c. 4. n. 11. & seq.*

3. Illud hic notandum, quòd si ad aetatem re-
quisitam desit, quamvis parum, vel unus dies, vel
hora, provisio facta sit nulla, eò quòd in his, quæ
à jure determinata & limitata non liceat arbitrari,
Garc. loc. cit. nu. 84. citans *Sanch. de matrim. l. 1. d. 16.
num. 4.* extenditurque id ipsum expressè ad præsentationem
num. 85. citans pro hoc *Nav. conf. 2. n. 1. de
atate & qualitat.* Sufficere tamen ubi patronus præ-
sentat absentem, quòd tempore, quo accedit nunci-
us cum scheda, præsentatus habeat aetatem requi-
sitam, tenent *Rodrig. in summ. tom. 1. c. 30. num. 10.*
& *Vega apud Garc. loc. cit. num. 88.* qui tamen id
accipiendum ait juxta dicta à se *p. 7. c. 1. nu. 31.* hoc
est, dicta à nobis *q. præced. in resp. prima.*

*Questio 161. Quæ aetas requiratur in præ-
sentando ad beneficium curatum, aut non cu-
ratum sacerdotale?*

Respondeo: dum quis præsentatur ad bene-
ficium parochiale, aut etiam ad capellaniam,
quæ sacerdotalem ordinem, etiamsi habitu anne-
xum habet, requiritur, ut tempore præsentationis
realiter actu sit constitutus in 25. anno ætatis, id est,
quòd illum attigerit, & in genere, debet quis tem-
pore præsentationis esse in ea aetate, quam annexus
beneficio, ad quod præsentatur, Ordo requirit.

2. Etiam si de cetero jura concedant, non tan-
tùm præsentato, sed actu instituto ad parochiam
annum integrum, ut interea ad sacerdotium pro-
moveri possit; cum dictus annus non deur ad com-
plendam dictam aetatem, sed, ut *Abb. in c. cum in
cunctis. num. 20.* ut qui tempore præsentationis est
legitimæ ætatis, quantò citius, stans tamen tempo-
ribus, se promoveri faciat. *Corrad. l. 3. c. 7. num. 3.
Garc. p. 7. c. 1. num. 8.* juxta *Clem. ult. de atate & qual.
& cla.*